

УЧИТЕЛЮ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Світлана ПІВЕНЬ,

*вчитель початкових класів, вчитель-методист
Чернігівської ЗОШ І-ІІІ ступенів № 33
Чернігівської міської ради*

Робота над удосконаленням нашого мовлення дуже важлива. Адже в залежності від якості мовлення людей, мова зберігає свою красу і багатство, передається з покоління до покоління протягом тисячоліть.

Навчити дитину вільно висловлювати свої думки й почуття, можна, якщо постійно активізувати її мислення, систематично працювати над словом, приділяти увагу практичним завданням з розвитку мовлення, вчити в щоденному спілкуванні грамотно і правильно будувати діалог, організовувати її діяльність, щоб вона осмислено, творчо й активно пізнавала навчальний матеріал.

Для розвитку діалогічного мовлення використовую сюжетно-рольові ігри, що дозволяють учневі проявити свої творчі здібності, акторський талант та глибше зрозуміти матеріал, який вивчається. Діти позбуваються сором'язливості, страху, тривожності, самотності, стресових станів.

Важко переоцінити значимість розвитку акторських здібностей у дітей. Ми навчаємо учнів їх бути впевненими, розкутими, у них розвиваються пам'ять, самоорганізація, увага до власних емоцій та відчуттів, фантазія, злагоджена спільна творча робота.

В. А. Сухомлинський писав: «Для того, щоб людина могла сприймати красу, вона повинна сама навчитися її творити».

Участь дітей у таких заходах – запорука того, що вони вчитимуться відчувати і сприймати прекрасне, творити його, а, згодом, вдосконалюватимуть себе у відповідності із законами краси.

Тема. Зимові свята

«ЗАПАЛЮЄМО ЗОРІ ДО ДНЯ МИКОЛАЯ»

Квест-гра

2 клас

Мета: ознайомити учнів із святом Миколая; з традиціями й обрядами рідного народу; пригадати пісні та вірші про Святого Миколая; виховувати любов і повагу до традицій та обрядів рідної України; викликати в дітей позитивний емоційний настрій, створити атмосферу добра і дружби; розвивати акторські, вокальні здібності, навички виразного читання, артистичність; виховувати в учнів чуйність, доброту, доброзичливість, милосердя, вдячність; сприяти розвиткові творчих здібностей дітей.

Очікувані результати: з увагою сприймає всі репліки вчителя й однокласників. Доречно реагує на усну інформацію в діалозі. Слухає і виконує музичні твори. Створює супровід рухами. Створює позитивні емоції. Дотримується правил роботи в групі. Відгадує і загадує загадки. Ділиться своїми враженнями.

Ведучий

У школі нашій сміх і гра,
Веселощів багато.
Заходьте, гості, вже пора
Нам свято починати.

Діти виконують пісню з рухами «Перший сніг»

Ведучий

Ось прийшов нам лист із неба,
Прочитати його треба.

Ми маленькі зірочки,
Ми небесні світлячки.
Допомоги ми чекаємо,
Діточок усіх благаємо:
Щоби ми могли світити,
Небо зоряним зробити,
Треба щоби кожен з вас
Свою зірку у цей час
Зміг яскраво засвітити,
Кілька добрих справ зробити.
І тоді у світлий час
Миколай прийде до нас.

1-ша дитина

У нас тепер зима лютує.
Землю снігом засипає,
Та щорік у цю пору
До нас святий Миколай вирушає.

2-га дитина

Він сідає в срібні сани,
три коники везуть бистрі,
Ангел-візник поганяє.
Ясним світлом місяченько
Їм дороги освітляє.

Ведучий

Щоб роботу розпочати,
Загадку треба відгадати.

Учень

Стоїть красива і розкішна,
Зелена в неї сукня пишна.
Йде на галявину стежинка,
А там – прикрашена... (*ялинка*).

Вистава “Бережи ялинку”

Дійові особи: Хлопчик, Зайчик, Мишка, Білочка, Лисичка, Вовчик, Ведмідь, Ялинка, Сніжинки.

Декорації: зимовий ліс, маленька ялинка.

Ведучий

У лісі, ой у темному,
Де ходить хитрий Лис,
Росла собі Ялиночка,
І Зайчик з нею ріс.

(Під музику стрибає зайчик)

Зайчик

Ой, Ялинко зелененька,
Ти була колись маленька.
А тепер ти ось яка –
Пишна, гарна і струнка.
Швидко ти набрала сили,
Сонце й дощ тебе ростили.
Я, сіренький, для забав
Під ялинкою стрибав.

(Стрибає, танцює)

(Заходить Хлопчик із саночками та сокирою. Зайчик ховається)

Хлопчик

Раз я взувся в чобітки,
Одягнувся в кожушинку,
Сам запрягся в саночки
І поїхав по ялинку.
Довго в лісі я блукав
І ялинку відшукав.
Ось стоїть вона яка –
Пишна, гарна і струнка.
Рубану її разочок,
Покладу у саночки,
Повезу у школу –
Будуть раді діточки.

Ведучий

Поряд пробігала мишка,
Чує:стукіт у ліску.
Підікралась вона нишком,
Каже тихо хлопчаку.

Мишка

Зачекай хвилиночку,
Не рубай Ялиночку.
Пік-пик-пик, скоро Новий рік,
Прийдуть з лісу всі звірята
Круг ялинки танцювати.

Хлопчик

Мишко сіра, ти біжи
На свою стежинку.
А мені не заважай
Рубати ялинку.

Ведучий

Сіла мишка осторонь
І тихенько плаче.
Коли дивиться, із лісу
Білий Зайчик скаче.

Зайчик

Що ти,хлопчику, зробив,
Чим ти мишку засмутив?

Хлопчик

Хочу, Зайчику, на свято
Я ялинку цю зрубати.

Зайчик

Що ти, хлопче, не рубай,
Нас ялинки не лишай.
Цю ялинку всі ми любим,
Ростимо її, голубим.

Хлопчик

Ця ялиночка на свято
Так потрібна всім малятам.

Ведучий

Повз ялинку Білочка
З Лисичкою проходила.
І до хлопчика благально
І тихенько мовила.

Лисичка

Ми ялинкою цією
Завжди всі милуємось.

Білочка.

Біля неї свято ми
Зустрічать готуємось.

Лисичка

Я, веселая Лисичка,
В мене гарне, біле личко,
Гарний голосочок маю,
Тож на святі заспіваю.

Білка

Я-маленька Білочка,
В мене є сопілочка.
Буду весело я грати,
А звірята-танцювати.

Лисичка

Тож задумайсь на хвилинку,
Як нам в свято без ялинки?

Хлопчик

Досить вже мене вмовляти,
Іншу йдіть собі шукати.

Цю ж ялиночку-красу
Я до школи відвезу. *(Рубає)*

Ведучий

Звірі думали, гадали,
Що робити їм – не знали.
Сперечалися, кричали,
Як вмовить Хлопчика,
І не зчулися коли
Розбудили Вовчика.

(Вовк йде потираючи очі.)

Вовк

Що за шум і що за крик?
До такого я не звик.
Чому ви так кричите?
Спати ж ви не даєте.

Ведучий

Звірі швидко, без упинку
Розказали про ялинку.

Вовк

Хлопче, ти не будь таким,
Бо тебе я зараз з'їм.
Зла тому ми не бажаєм,
Хто і нас не ображає.
Ти ялинку не чіпай,
А дітей сюди гукай.
Будем ми тоді разом
Веселитися гуртом!
Зараз будуть всі звірята
Цю ялинку прикрашати.

Лисичка

Гарне діло прикрашати.
Тільки де нам серед лісу
Іграшок узяти?

Зайчик

Зараз принесу морквинку
І повішу на ялинку.

Білка

А у мене є горішки,
І грибочки, й шишечки.
Зараз ними ми прикрасим
На ялинці гілочки.

Лисичка

Ось погляньте, до ялинки
Позліталися Сніжинки,
Круг ялиночки кружляють
І на гілочки сідають.

(Сніжинки виконують танок)

1-а Сніжинка

Летять, летять Сніжинки,
Кружляють круг ялинки.
Сріблясті ми, красиві,
Легенькі і грайливі.

2-а Сніжинка

На гілочки сідаєм,
Ялинку прикрашаєм.
В сріблиночках вона,
Як фея лісова.
Чарує всіх звіряток
Ялиночка на святі.

Мишка

Ось і гарна вже ялинка,
Можна святкувати.
Тільки треба нам гуртом
Ведмедика погукати.

Всі

Гей, Ведмедику, вставай,
З нами свято зустрічай!

(Ведмідь протирає очі)

Ведмідь

Чому всі ви шумите,
Спать мені не даєте?
Хто із вас іще не знає –
Взимку я відпочиваю.
Кажете, що буде свято?
Свято я люблю, звірята,
Може статися, ось тут
І медку мені дадуть.
Тож повеселюсь на святі,
Буду гарно танцювати.
Ось так, ось так, буду я тут танцювати.

(Ведмедик танцює)

Ведучий

От тепер вже справжнє свято,
Час і в хоровод ставати.

(Діти водять хоровод. Після хороводу Ялинка оживає)

Ведучий

Що це стались за дива –
В нас ялинка ожива?

Ялинка

Дуже дякую, звірята,
Що не дали мене зрубати.
Ми, ялиночки, завжди

Радість вам даруєм.
І на святі красотою
Ми усіх чаруєм.
Та чи добре пам'ятають
Ті, хто нас рубають,
Що ялинки після свята
Всі повикидають.
Не рубайте, не губіть
Деревця, малята,
Завжди серденько тремтить
У нас перед святом.

Хлопчик

Зрозумів помилку я,
Ось вам всім рука моя.
Буду я тепер, звірята,
всю природу зберігати.

Ведучий

Отже, перше завдання – на ялинці.

Діти шукають і знімають згорток з ялинки, читають:

Перша зіронька яскрава
Та, що від ялини справа,
Засіяє в той же час,
Як сніговик буде у нас.

Конкурс “Ліпимо Сніговика”

Грають дві команди по 5 учасників у кожній. Для гри необхідно приготувати по три круги з пенопласту, фломастери та великі спажки. 1-й гравець підбігає до столу і скріплює одну до одної два круга; 2-й гравець до двох кругів прикріплює третій круг; 3-й гравець малює фломастером на верхньому крузі очі; 4-й гравець малює ніс; 5-й учасник малює рот.

Ведучий

Сніговика гуртом зліпили,
Яскраву зірку засвітили.

Чіпляємо зірку на “небо” – виготовлений заздалегідь плакат.

А тепер часу не гаймо, –
Загадку знову відгадаймо.

Він сюрприз, його чекають
І дарують, і приймають.
Яскравий, зв'язаний пакунок
Зветься, звісно... (подарунок)

Так, наступне завдання – в подарунковій коробці.

Подарункова коробка лежить на столі, вона не має дна. Коли її береш – розсипається безліч новорічного конфеті, а також згорток із завданням:

Щоб було веселіше гратись,
Щоби на санях міг добратись
До нас Святий Миколай,
Хутчіше снігу назбирай.
Тоді засяє угорі
Зоря, на радість дітворі.

Конкурс “Лови сніжок”

Кількість учасників необмежена.

У конкурсі беруть участь 2 команди. В командах обираються по одному “сніжколову”. “Сніжколови” отримують по великому відру. У кожної команди є “сніжки” з паперу. “Сніжколови” стають навпроти своїх команд. По команді учасники кидають сніжки намагаючись поцілити у відро свого “Сніжколова”. По команді “Стоп” проводиться підрахунок “сніжок” у кожного “Сніжколова”. У кого більше, та команда перемогла.

Виконання пісні “Підемо у двір гуляти”

Що ж, трудилися не марно,
Сіяє зірка в небі гарно!
Зібрали снігу ми багато,
Примчать небесні сани в свято.

Чіпляємо зірку на “небо” – виготовлений заздалегідь плакат**Ведучий**

Щоб нове завдання мати,
Загадку треба відгадати.

Коли надворі було літо,
За ним ховалось зайчєня,
Він слугував стільцем у лісі
Усім, хто там бував щодня.
А восени під ним опеньки
Росли великі і дрібненькі,
Ховавсь під листям їжачок.
Ви здогадались? Це ... (пеньок)
– Тож наступне завдання – під пеньком.

Діти шукають пеньок, перевертають його, беруть згорток, читають:

Щоб могла яскраво зірка засіяти,
Потрібно маску відгадати.

Гра “Маска, я тебе знаю”

Кількість учасників необмежена.

Ведучий одягає новорічну маску гравцеві. Гравець задає різні питання, на які отримує відповіді-підказки: Це тварина? – Ні. – Людина? – Ні. – і т. д.
На наступного гравця одягається інша маска.

Ми старались, ми трудилися,
Зорі в небі засвітились.

Чіпляємо зірку на “небо” – виготовлений заздалегідь плакат

Нова загадка, друзі, в нас,
Відгадайте в цей же час.
Несемо в ньому бараболю,
Моркву, буряки, квасоллю,
В ньому ми стрибаємо,
Коли в спортзалі граємо.
Добрий він як без дірок.
Відгадали? Це... (мішок)
– Так, наступне завдання – у мішку.

Діти знаходять мішок, розв'язують, висипають: в ньому згорток, який треба декілька разів розгорнути, щоб дістати завдання.

*Щоб запалити ясну зірку,
Треба прикрасити ялинку.*

Конкурс “Красуня-ялинка”

Кількість учасників 3 пари.

Діти діляться по парам-дівчинка та хлопчик. Кожна пара отримує стрічку, гірлянду, мішуру та новорічні іграшки. Завдання дівчат прикрасити “ялинку” роль якої будуть виконувати хлопчики. В конкурсі оцінюється швидкість виконання та краса “ялинок”.

*Що, ж ялинка вже прекрасна
І сіяє зірка ясна!*

Чіпляємо зірку на “небо” - виготовлений заздалегідь плакат

*Є загадка в нас чудова,
Відгадати ми готові?
В них закручені носи,
Швидко мчать вони з гори,
Їх угору тягнуть діти,
Щоб до низу полетіти.
На них катаються малята.
Звісно є у всіх ... (санчата).*

Отже, шукаємо санчата, вони привезли нам завдання.

Діти шукають санчата, на них знаходять згорток, читають:

*Щоб новій зірці засіяти,
Костюми треба одягати.*

Гра “Новорічний костюм”

Кількість гравців необмежена.

Гравці стають по колу, ведучий – в середину кола. У ведучого є мішок з різноманітними кумедними речами (шляпи, окуляри, елементи костюмів тощо). Ведучий віддає мішок одному з учасників, мішок швидко під музику передається по колу. Коли музика замовкає, учасник у якого опинився мішок, бере з нього одну річ і одягає на себе. Це буде елементом новорічного костюму. Коли всі учасники одягнуті, виконується пісня-танок.

Пісня “Новий рік”

*Ми роботу всю зробили
І в небі зірку засвітили.*

Чіпляємо зірку на “небо” – виготовлений заздалегідь плакат

*Ми трудилися щосили,
Усі зорі засвітили.
І тепер в святковий час
Миколай іде до нас.*

Виконується пісня “Ходить по Землі Святий Миколай”

Заходить Святий Миколай, говорить привітання, роздає подарунки.